

Kapka

ZPRAVODAJ STÁTNÍHO PODNIKU POVODÍ ODRY

Atlas vodních toků

strany 10–12

Úvodní slovo generálního ředitele

Milé kolegyně a kolegové, vážení čtenáři,

vstoupili jsme do nového kalendářního roku s letopočtem 2013 a Vy otvíráte letošní první číslo Kapky. Od počátku roku uběhlo již celé čtvrtletí, a tak se v tomto čísle nejen ohlédneme za rokem uplynulým, zejména hospodářskými výsledky podniku, ale budeme se zabývat také informacemi a událostmi současnými i budoucími. Dočtete se o investičních akcích jak našich vlastních, např. o zahájené stavbě Jaktarka nebo dokončené rekonstrukci pláště budovy laboratoří, tak i o velké investiční akci statutárního města Ostravy, kterou je humanizace řeky Ostravice v Ostravě. Můžete si přečíst řadu dalších zajímavostí ze života a činnosti podniku, a to jak odborných, tak společenských. Od tohoto čísla Kapky budete navíc nacházet zcela novou rubriku s názvem Atlas vodních toků povodí Odry. Tento atlas pořídil podnik jako zdroj informací o tocích i zajímavých místech kolem nich a je určen široké veřejnosti. I když je dostupný na podnikových webových stránkách, budeme Vás s jednotlivými toky postupně seznamovat i v tištěné podobě na stránkách Kapky.

Věřím, vážení čtenáři, že jako obvykle najdete v Kapce mnoho zajímavého i poučného. K tomu Vám přeji příjemnou pohodu ve společnosti naší Kapky.

Ing. Miroslav KRAJÍČEK
generální ředitel
státního podniku Povodí Odry

Úvodní slovo generálního ředitele	2
 Z NAŠICH JEZŮ: Smilovický jez	3
Stavební práce na Jaktarce běží v plném proudu	4
AKTUALITY	5
EKONOMICKÉ INFORMACE: Ekonomické výsledky za rok 2012	6
PŘEDSTAVUJEME ÚSEK: Odbor vodohospodářských koncepcí a informací	7
Revitalizace řeky Ostravice v Ostravě	8
 TÉMA KAPKY: Atlas vodních toků povodí Odry	10
Studie na drobných vodních tocích	13
Ještě jednou Kjóto	14
Organizační změna na VHP Skotnice převedením správy VT Ondřejnice	15
Čtvrtý ročník Vodohospodářské branky	16
Stavební úpravy budovy laboratoří – fasáda	16
Udělení zlaté medaile za bezpříspěvkové dárcovství krve.	17
Poděkování za příkladnou spolupráci	17
FAUNA & FLÓRA: Jarní květena	18
Rybářské ohlédnutí za rokem 2012	20
 38. ročník Zimní vodohospodářské třicítky	21
PŘEDSTAVUJEME OSOBNOST: Ing. Jiří Maníček	22
JUBILEA	23
NAPSALI O NÁS	23

Smilovický jez

Jez se nachází **přibližně v polovině délky bystřiny Ropičanky (16,3 kilometru)**, která stéká ze severních partií Moravskoslezských Beskyd a ústí do řeky Olše zleva na okraji Českého Těšína. Konstrukčně nejmenší jez s pohyblivou hradicí konstrukcí v celém povodí Odry zajišťuje převod vody z Ropičanky do sousedního povodí Stonávky. Koruna pevné části jezu má nade dnem převýšení 0,6 metru, pohyblivé hrazení – tvořené zdvižným segmentem – výšku 2,4 metru, přelivná hrana jezu je široká 8,0 metru. Přivaděč vody od jezu do Černého potoka (přítok Stonávky) má délku 1846 metrů a převádějí se jím průtoky v rozmezí 0,02–2,5 m³/s, tak aby pod jezem byl v Ropičance zachován průtok alespoň 330denní vody 0,06 m³/s.

Důvod výstavby jezu vyvstal začátkem sedmdesátých let minulého století, kdy se hledal zdroj vody pro novou elektrárnu v Dětmarovicích s výkonem 800 MW. Na základě původních návrhů se nejdříve předpokládalo, že nová elektrárna s nároky na vodu až 1 l/s/MW si vynutí výstavbu nové údolní nádrže (zvažovala se tehdy Horní Lomná na bystřině Lomné). Racionalizací řešení se potřeba vody nakonec snížila natolik, že ji bylo možné pokrýt již existující nádrží Těrlicko, avšak za předpokladu kompenzačního způsobu hospodaření do oddáleného profilu (na Olši v Dětmarovicích, vzdáleného 17,6 kilometru níže po toku) a zvýšení vodnosti povodí přehrady převodem z Ropičanky od Smilovického jezu. Od roku 1974, kdy jez a převod byly dobudovány, zásobení elektrárny vodou na takovémto principu dodnes funguje.

Stavební práce na Jaktarce běží v plném proudu

Pohled proti proudu ř. km 0,369 před rekonstrukcí

Vodní tok Velká je pravostranný přítok vodního toku Opava. Slouží k zabezpečení soustavy rybníků v obci Stěbořice a zároveň se na něm nachází vodní nádrž Nový Dvůr. Tento vodní tok dále

V širokém korytu s malým spádem docházelo k jeho velkému zanášení a kvůli této skutečnosti následně stoprocentně nesplňovalo funkci protipožární nádrže.

protéká městskou částí Jaktar, odkud vznikl jeho lidový název – Jaktarka. V této souvislosti je potřeba dodat, že se jedná o vodní tok, který byl k 1. lednu 2011 převzat do správy státního podniku Povodí Odry od Zemědělské vodohospodářské správy.

Co se týká historického významu tohoto toku, v úseku ř. km 1,330–1,800 bylo v padesátých letech 20. století jeho koryto upraveno pro akumulaci vody pro případ požáru. V této souvislosti bylo ale zjištěno, že v širokém korytu s malým spádem docházelo ve výše vymezených místech k jeho velkému zanášení a kvůli této skutečnosti

následně stoprocentně nesplňovalo funkci protipožární nádrže. Z těchto důvodů došlo k nové úpravě vodního toku, která spočívala především v odstranění stavidel. Ani tato úprava však nezajistila razantní navýšení spádu.

Stávající rekonstrukce Jaktarky (ř. km 0,220–1,860) byla zahájena 31. října 2012. Hlavním cílem této akce je zajištění protipovodňové ochrany městské části Opava-Jaktar. Podstatou protipovodňového opatření je převedení navrhovaného průtoku v intravilánu této části města $Q = 18,80 \text{ m}^3/\text{s}$, což v současné době odpovídá Q_{20} . Úprava koryta to-

hoto vodního toku spočívá zejména v rekonstrukci stávající kynety, která bude opevněna patkou z kamenné rovnániny a její dno bude stabilizováno dvojitými dřevěnými prahy. Další stavební

Hlavním cílem této akce je zajištění protipovodňové ochrany městské části Opava-Jaktar.

práce budou zaměřeny na sanaci a vybudování nových betonových a gabionových zdí. Součástí díla bylo i rozsáhlé mýcení stávajících porostů, které bránily průtočnosti koryta. Tato akce si vyžádá i několik přeložek inženýrských sítí, a to z toho důvodu, že od mostního objektu v ulici Žižkově dojde k prohloubení dna o 0,70–1,0 metru.

Financování výše uvedené akce je zajištěno z programu Ministerstva zemědělství ČR „129 120 Podpora prevence před povodněmi II“. Náklady stavebních prací jsou řádově kolem 42 milionů Kč a ukončení je plánováno na 30. září 2013.

Petr PRÖSCHL, DiS.
investiční odbor

Pohled proti proudu ř. km 0,369 během rekonstrukce

AKTUALITY

Vydali jsme nové informační letáky o přehradách

Poté, co již byly spotřebovány původní informační letáky o jednotlivých přehradách státního podniku Povodí Odry, jsme i s ohledem na jejich grafickou a obsahovou zastaralost přistoupili k vytvoření a vytištění zcela nových informačních a propagačních materiálů. Jednak jsou to samostatné skládačky k jednotlivým přehradám, jednak souhrnná brožura v kroužkové vazbě obsahující soubor všech přehrad.

Tyto materiály jsou moderněji pojaty graficky i obsahově, tak aby ke každé z přehrad poskytly základní údaje včetně fotografií. Poděkování za účinnou spolupráci patří všem spolupracovníkům, kteří se na přípravě a tvorbě nových materiálů podíleli.

Grafické zpracování a tisk zajistila Agentura Dativ. První příležitost pro využití nových materiálů byl letošní den otevřených dveří na přehradách, který se uskutečnil v sobotu 23. března 2013.

Ing. Čestmír VLČEK
obchodní ředitel

Nové webové stránky podniku

Jistě velký počet lidí, včetně čtenářů Kapky, navštívuje webové stránky našeho podniku. Počet návštěv za rok se pohybuje v řádu statisíců, v letech s povodněmi dokonce výrazně překračuje milion. K tomu webové stránky slouží a můžeme být s touto skutečností spokojeni. Poslední dobou jsme ale již méně byli spokojeni s technickou úrovní i grafickým řešením stránek, které bez výrazných změn sloužily řadu let. Z tohoto důvodu jsme přistoupili k vytvoření zcela nových webových stránek, odpovídajících současným požadavkům a kladoucím důraz na nejdůležitější oblasti činnosti podniku. Tato nová podoba webových stránek byla vytvořena pracovníky televize POLAR na přelomu let 2012 a 2013 a po prezentaci na poradě výkonného managementu podniku byly nové stránky oficiálně nainstalovány na známou podnikovou adresu www.pod.cz. Za významnou odbornou spolupráci při jejich tvorbě a „ladění“ ze strany zadavatele a nyní i provozovatele patří poděkování Ing. Romanu Teuchnerovi z odboru informatiky správy podniku a Ing. Vítězslavu Samelovi, správci operačního systému ze závodu

Opava. Věříme, že přehlednější, uživatelsky komfortnější a graficky líbivější stránky budou příznivě přijaty i všemi návštěvníky.

Ing. Čestmír VLČEK
obchodní ředitel

Letní podnikové sportovní hry

Jako každoročně se i v letošním roce uskuteční letní podnikové sportovní hry, v nichž se utkají závodníci a družstva obou závodů i správy našeho podniku v tradičních sportovních disciplínách – volejbale, malé kopané, tenise, stolním tenise a přespolním běhu. Pořadatelem letošních her je správa státního podniku a hry proběhnou již tradičně na sportovištích Tělovýchovné jednoty Ostrava ve Varenenské ulici (bývalý areál Mittal), a to v pátek 24. května 2013. Sportovci mají možnost se přihlásit u zástupců svých závodů v organizačním výboru her. Informace o průběhu her i vítězích jednotlivých disciplín přineseme v příštím čísle Kapky.

Ing. Čestmír VLČEK
předseda organizačního výboru

Ilustrační fotografie

Ekonomické výsledky za rok 2012

Hospodářské výsledky státního podniku Povodí Odry byly v roce 2012 i přes negativní vývoj makroekonomického prostředí velmi úspěšné. Bylo dosaženo vysoké hodnoty výnosů v celkové výši téměř 0,71 miliardy korun, vysokého objemu realizovaných oprav a udržování (což svědčí o úspěšném plnění hlavního poslání státního podniku) a zároveň i poměrně vysokého hospodářského výsledku přesahujícího 15 milionů korun.

Také v oblasti hospodaření s majetkem bylo dosaženo pozitivního vývoje ve prospěch tvorby vlastních zdrojů, kde po-

V oblasti výnosů se na dosažených výsledcích roku 2012 podílely zejména tržby za vlastní výroby v celkové hodnotě 608 milionů korun.

měrně vysoký zůstatek disponibilních prostředků v závěru roku svědčí spolu s téměř nulovou zadlužeností o velmi vysoké ekonomické stabilitě podniku na

konci sledovaného období roku 2012. V oblasti výnosů se na dosažených výsledcích roku 2012 podílely zejména tržby za vlastní výroby v celkové hodnotě 608 milionů korun, konkrétně v rozhodující míře pak tržby za odběry povrchové vody a výrobu elektrické energie. Při hodnocení této oblasti nesmíme zapomenout ani na rybne hospodářství, které dosáhlo celkových tržeb bez rozpracovanosti ve výši přesahující 13 milionů korun. V neposlední řadě se podstatnou měrou na objemu celkových výnosů podílely i ostatní provozní výnosy, a to zejména v oblasti přijatých náhrad od pojišťoven za odstraňování povodňových škod a také provozní dotace ministerstva zemědělství poskytnuté na odstranění škod z povodní.

Co se týká nákladové sféry, dosažené výnosy umožnily čerpání zvýšeného objemu oprav a udržování z vlastních zdrojů, a to v celkovém objemu 126 milionů korun, což je o téměř 31 milionů více, než byl úkol stanovený ročním plánem. Zároveň byl dodržen limit meziročního růstu mzdových nákladů, stanovený zakladatelem (ministerstvo zemědělství). Na podkladě hodnocení výše uvedených výsledků lze konstatovat, že úkoly v ekonomické oblasti dané zakladatelem byly splněny a vysoce překročeny.

Co se týká hospodaření s majetkem, bylo v oblasti pořízení dlouhodobého majetku realizováno téměř 420 milionů korun, z toho z vlastních zdrojů více než 124 milionů

korun. Pozitivní vývoj struktury pasiv byl v roce 2012 charakteristický zvyšováním podílu vlastního kapitálu oproti cizím zdrojům.

Jak již bylo uvedeno výše, v závěru hodnoceného období podnik vykazoval velmi nízkou zadluženost a disponoval solidním

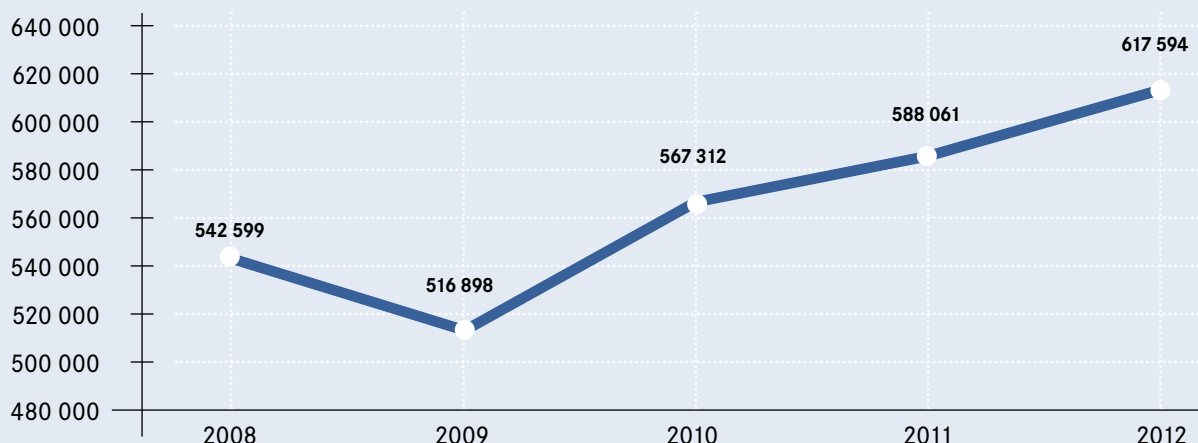
Dosažené výnosy umožnily čerpání zvýšeného objemu oprav a udržování z vlastních zdrojů, a to v celkovém objemu 126 milionů korun.

stavem vlastního kapitálu. Oproti původně plánovanému deficitnímu charakteru rozpočtu došlo naopak v roce 2012 i přes poměrně vysoké výdaje do udržování vodohospodářského majetku k přebytkovému charakteru celkového výsledku hospodaření.

Dosažené ekonomické výsledky roku 2012 umožní v následujících obdobích další rozvoj státního podniku, a to zejména směrem k realizaci jeho hlavního poslání, kterým je péče o svěřený vodohospodářský majetek.

Ing. Petr KUČERA
ekonomický ředitel

Vývoj tržeb za vlastní výkony a zboží (v tis. Kč)

Odbor vodohospodářských koncepcí a informací

Odbor VHKI patří do technického úseku správy státního podniku Povodí Odry a v současnosti má 20 zaměstnanců. Stěžejní činností odboru je vyjadřovací, posudková a poradenská činnost, kterou musí podnik zajišťovat. V rámci ní jsou vydávána zejména stanoviska správce povodí a vyjádření Povodí Odry jako účastníka řízení a správce vodních toků.

„Ročně náš odbor vydá přes dvanáct tisíc stanovisek k odborným vodohospodářským problémům a řešíme zhruba dvě třetiny veškeré korespondence podniku. Při přípravě stanovisek a posudků úzce spolupracujeme se závody a dalšími odbory podniku. Samozřejmě je účast pracovníků na výrobních výbořech, místních šetřeních a jednáních s úřady a veřejností,“ vysvětluje obsáh-

K nejvýznamnějším úkolům, které odbor v několika posledních letech řešil, patří tvorba Plánu oblasti povodí Odry, spolupráce na přípravě Opatření na horní Opavě či zajišťování aktualizace provozního monitoringu.

lou činnost odboru jeho vedoucí Ing. Břetislav Tureček a pokračuje: „Aby byla zajištěna vysoká odbornost posudkové a poradenské činnosti, podílí se náš odbor spolu s projekčními kancelářemi, vysokými školami a vědeckými pracovišti také na tvorbě vodohospodářských koncepcí zájmového regionu.“

Odbor VHKI je rozčleněn na sekretariát zajišťující celkovou administraci, technickou knihovnu, která se stará i o vedení podnikového archivu a archivaci ve spolupráci se Zemským archivem v Opavě, a tři oddělení:

Část pracovníků vodorožvoje na Velké Polaně v povodí Lomné

Oddělení kvantity vod a plánování

– vedené Ing. Lukášem Pavlasem – obstarává plánování v oblasti vod, řešení hospodaření s vodou v rámci Vodohospodářské soustavy povodí Odry, tvorbu manipulačních pravidel soustavy, srážko-odtokové modelování, vodohospodářské bilance, vyjadřování k nakládání s vodou a ke stavbám vodních děl, evidenci rozhodnutí vodoprávních úřadů, stanoviska k územněplánovacím dokumentacím a komplexním pozemkovým úpravám. Dále zajišťuje proces zpracování a schválení územních plánů v obcích s připravovanými protipovodňovými akcemi podniku.

Oddělení odtokových poměrů

– vedené Ing. Jiřím Biksadským – zajišťuje vyjadřovací činnost ke všem objektům a lidským aktivitám, které mohou ovlivnit odtokové poměry v korytech toků, zpracovává posouzení vlivů důlních poklesů terénu na odtokové poměry, návrhy na stanovení záplavových území, vyjadřovací činnost k vodním dílům, naplňování směrnice ES o vyhodnocování a zvládnání povodňových rizik.

Oddělení péče o jakost vod

– vedené Ing. Eliškou Maškovou – zabezpečuje vyhodnocování jakosti vody v tocích i nádržích na základě sledování podle

pravidel daných provozním monitoringem. Zabývá se také evidencí všech zdrojů znečištění a v procesu nastavení vodoprávních povolení pro ně pak koriguje vnos znečišťujících látek do vodního prostředí za účelem dosažení příslušných imisních a emisních standardů. Dále v rámci plánování hledá a navrhuje opatření ke zlepšení jejich stavu.

VHKI zajišťuje i odborné zastupování podniku na mezinárodní úrovni.

K nejvýznamnějším úkolům, které odbor v několika posledních letech řešil, patří tvorba Plánu oblasti povodí Odry, spolupráce na přípravě Opatření na horní Opavě či zajišťování aktualizace provozního monitoringu.

„Činnost našeho odboru je opravdu rozmanitá – od rutinních agend přes zajišťování ojedinělých prací, jako je scénář k filmu o povodí, až po nejsložitější komplexní koncepční řešení typu Opatření na horní Opavě nebo Plán oblasti povodí Odry. Všechny náročné úkoly se nám daří dobře zvládnout díky celému pracovnímu kolektivu, který postupně vyzrál jak odborně, tak lidsky, čehož si nesmírně vážím,“ říká na závěr Ing. Tureček.

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

Revitalizace řeky Ostravice v Ostravě

Stezka na bermě u Komenského sadu

Při procházce centrem Ostravy podél řeky Ostravice v úseku od soutoku s řekou Lučinou u Slezskoostravského hradu až k ústí Ostravice do řeky Odry v Koblově si mnozí z vás v průběhu loňského roku jistě všimli rozsáhlé a doposud stále probíhající stavební činnosti v korytě a na obou březích Ostravice. Je to sice v našem povodí doposud nezvyklé, ale nejedná se o aktivitu našeho podniku.

Řeka Ostravice, protékající centrem Ostravy bezprostředně nad zaústěním do

Odry, se i ve své dolní části projevuje jako typický beskydský štěrkonosný tok, který dokáže během povodně způsobit nemalé škody. To bylo hlavním důvodem, který po roce 1905 vedl ke zpracování generálního projektu úpravy Ostravice od ústí až po obec Staré Hamry, zpracovaný stavebním radou Ing. Rudolfem Esserem. Esserův projekt úpravy toku byl v Ostravě realizován v roce 1914. Po první světové válce byla úprava Ostravice v Ostravě v letech 1925 až 1934 dopracována výstavbou 6,5 metru vysokých nábřežních kamenných zdí v délce 500 metrů na pravém

a 1100 metrů na levém břehu. Prioritní snahou našeho podniku bylo – a i nadále zůstává – řádnou údržbou úpravy toku Ostravice, která je naším majetkem, zabezpečit ochranu města před 100letou vodou. I to je důvod, proč úprava Ostravice v Ostravě z poloviny minulého století odolala jinak katastrofální povodni a pomohla ochránit město nejen v roce 1997, ale i při následujících povodních, naposledy v roce 2010.

Naše starost o vodní tok a jeho úpravu však neznamena, že jsme v roce 2007 nepodpořili snahu o doplnění a zlepšení funkcí řeky Ostravice v Ostravě a jejích břehů občanům a návštěvníkům Ostravy k rekreaci, sportu i relaxaci, která postupně začíná nabývat reálné podoby. Iniciátorem a investorem rozsáhlé akce jsou společně město Ostrava, Ministerstvo financí ČR, Spolek vodáků Campanula, o.s., a Evropská unie. Město Ostrava proto připravilo a již začalo realizovat soubor různých projektů, které jsou určeny k revitalizaci řeky a jejího bezprostředního okolí. Projekty jsou součástí Integrovaného plánu rozvoje města Ostrava – Magnet regionu.

Jednotlivé projekty zahrnují především výstavbu dvou jezů, štěrkovou pláž, zabezpečení dostatečné plavební hloubky pro vodáky, vodácké zastávky a přístav pro malá plavidla, tři sluníční plochy,

Vizualizace visuté galerie u Krajského soudu (zdroj fa ARKOS)

Výstavba dolního jezu a slunící plochy u Komenského sadu

16 kilometrů cyklostezek, které po dokončení propojí úsek od Landeku po Ostravu-Hrabovou. Dále dvě visuté vyhlídkové galerie nad Ostravicí se základem v nábřežních zdech, které otevrou nové pohledy na revitalizovanou řeku. Efektivitu těchto záměrů podporují i další projekty na odtěžení znečištěných sedimentů z řeky a odvedení odpadních vod z průmyslové zóny Paskov, zaústěných v současnosti do řeky Ostravice pod jezem Vítkovice, až do Odry. Znamená to vybudovat odpadní potrubí vedoucí podél řeky v délce kolem osmi kilometrů. Samostatným projektem, který umožnil realizovat výše uvedené stavby, jsou kompenzační opatření navržená Agenturou ochrany přírody a krajiny, jako jsou šterkové lavice pro volný pohyb živočichů, tůň, migrační zařízení na jezích pro ryby, odpočívárna pro ještěrky, nory, budky pro ptáky, dále výsadba nových keřů a stromů v místech, kde budou původní vykáčeny, a umístění solitérních dřevin původních druhů stromů. Cílem kompenzačních opatření je minimalizovat dopad staveb na životní prostředí. Na projekty města navazuje samostatný investiční záměr Spolku vodáků Campanula. Ten buduje sportovně rekreační zařízení a zmíněný přístav pro malá plavidla, který vznikne asi sto metrů na pravém břehu pod soutokem Ostravice s Lučinou.

V současné době je realizována řada těchto staveb, které se nacházejí v různé úrovni

rozestavěnosti. Dokončen je již například první úsek cyklostezky u hornického muzea

Prioritní snahou našeho podniku – a i nadále zůstává – řádnou údržbou úpravy toku Ostravice zabezpečit ochranu města před 100letou vodou.

na Landeku. Počítá se s propojením cyklostezky z Landeku až do Hrabové, kde budou navazovat na další již stávající nebo budované trasy podél Ostravice přes Frýdek-Místek, Bašku, Pržno, Frýdlant nad Ostravicí a Ostravicí až do Beskyd. Na závěr ložského roku byly dokončeny visuté vyhlídkové galerie, přístav a oba jezy, slunící plochy i vodácké zastávky. Následovat budou stavby dalších dvou úseků cyklostezek po pravém břehu Ostravice. Stavby financované Ministerstvem financí ČR, jako je např. odvedení odpadních vod z průmyslové zóny Paskov, byly ke konci ložského roku zahájeny. Stavební činnost kolem řeky by měla utichnout v průběhu roku 2015, kdy bude rozsáhlá revitalizace řeky ukončena.

Celkové projektové náklady na revitalizaci Ostravice v Ostravě dosahují zhruba 590 milionů Kč. Město počítá u některých s plným financováním ze strany Ministerstva financí ČR v celkové výši 380 milionů Kč. Vybudování rekreačních prvků včetně cyklostezek by mělo stát 220 milionů Kč, z toho až 85 procent (187 milionů Kč) město získá z Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. Ze svého rozpočtu počítá město Ostrava s vynaloženou částkou 33 milionů Kč.

Povodí Odry, s. p., podpořilo aktivity města Ostravy již ve stadiu projektové přípravy konzultacemi technického řešení některých stavebních objektů, především objektů dotýkajících se úprav toku a výstavby obou jezů, tak aby nebyla snížena úroveň protipovodňové ochrany města. Při výstavbě jsme byli přítomni na kontrolních dnech, byl s námi konzultován způsob založení jezů, kvalita provádění dlažeb na březích a jejich zavázání na stávající opevnění apod. S ohledem na vyvolanou opravu části původního železného zábradlí z roku 1934 v místech nových visutých galerií jsme se rozhodli opravit během následujících dvou let i převažující zbývající část zábradlí, které je součástí nábřežních zdí, a tudíž v našem majetku. Náklad na opravu zábradlí odhadujeme v jednotkách milionů korun. Současně jsme pro město Ostravu začali zabezpečovat údržbu nově vzniklých vodních staveb na řece Ostravici.

Věříme, že aktivita města Ostravy ve spolupráci i s Povodím Odry, s. p., přiblíží řeku Ostravici nejen lidem, ale hlavně přispěje ke zlepšení kvality životního prostředí a prospěje i Ostravici.

Ing. Tomáš SKOKAN
vedoucí provozního odboru

Výstavba stezky na bermě u Krajského soudu

Atlas vodních toků povodí Odry

Zřejmě nejexponovanějším místem na řece Odře je prostor soutoku s Ostravicí

Státní podnik Povodí Odry v nedávné době zpracoval Atlas toků povodí Odry, zabývající se 25 největšími a nejvýznamnějšími z nich. Účelem je informovat přiměřenou formou zájemce ze strany nejširší veřejnosti o hlavních problémech a okolnostech, které se toho kterého toku týkají.

Jedním z hlavních motivů je stav koryt toků, téma dnes velice sledované a mnohdy nekvalifikovaně kritizované, zejména co se týká rozsahu jejich úprav. Účelem bylo uvést – je-li to známo – kde, jakým způsobem a proč byla uměle přetvořena původní přirozená morfologie koryt, proč naši předkové, resp. i my v době nedávné, jsme koryta toků upravovali, jaké pro to byly a dodnes jsou důvody. Atlas mimo jiné obsahuje stručné informace o stavu povodňové ochrany na těchto vybraných tocích a výčet a popis nejvýznamnějších vodohospodářských objektů. Jeho součástí jsou i informace týkající se užívání vody a ovlivňování toku co do množství a kvality vody. Text je v atlase provázen mapami a obrazovou dokumentací. Jeho kompletní podoba je uvedena na podnikových webových stránkách.

Redakce podnikového časopisu Kapka si dala za cíl postupně v podobě určitého výtahu čtenáře seznámit s vybranými informacemi o jednotlivých tocích, které možná řada našich zaměstnanců

mozaikovitě zná – nebo byla dokonce u toho, když se jejich věcná podstata vytvářela – ale které málokdo dal dohromady.

Atlas mimo jiné obsahuje stručné informace o stavu povodňové ochrany na těchto vybraných tocích a výčet a popis nejvýznamnějších vodohospodářských objektů.

O kterých 25 toků se jedná? Jsou to (v hydrologickém pořadí) **Odra, Luha, Jičinka, Bílovka, Lubina, Ondřejnice, Porubka, Opava, Opavice, Čižina, Moravice, Hvozdnice, Ostravice, Morávka, Mohelnice, Olešná, Lučina, Olše, Lomná, Ropičanka, Stonávka, Petrůvka, Osoblaha, Vidnavka a Bělá**. Podívejme se, co je možné se v uvedeném výtahu mimo jiné dozvědět o hlavním recipientu povodí, který spravujeme, a to o řece Odře.

Odra

Je hlavní, magistralní tok povodí a zajímavostí je, že vzhledem k přítokům, které přibírá, není ani tokem nejdelším (delší k soutoku je řeka Opava), ani nepramení v nejvyšší nadmořské výšce. Pramen Odry se nachází v Oderských vrších na kótě 633 m n. m., odtud odtéká řeka jihovýchodním směrem. Asi po 55 kilometrech se její trasa u obce Bernartice nad Odrou pravouhle láme směrem k severovýchodu. Její hlavní linie odtud teče směrem k Ostravské pánvi a ke státním hranicím s Polskou republikou, kde území České republiky pod Bohumínem opouští v nadmořské výšce 190 m n. m. Odra má na území České republiky délku 131,7 kilometru, její délka přes Polskou republiku až po ústí do moře činí 734 kilometrů. Od soutoku s Budišovkou po ústí Olše je ve správě státního podniku Povodí Odry, výše až k prameni spadá do vojenského újezdu Libavá.

Horní část úseku nad Luhou protéká stabilnějším prostředím krystalinika České vysočiny, od Luhy ve směru toku je niva Odry přirozeným rozhraním mezi orografickým celkem České vysočiny na severozápadě a oblastí Karpat na jihovýchodě. Řeka zde má nížinný charakter se sklony dna 0,8–2 promile.

Ve střední trati Odra protéká Chráněnou krajinnou oblastí (CHKO) Poodří, zahrnující její nivu v prostoru mezi mostem Polanecké spojky trati ČD V Ostravě dolea silničním mostem ve Vražném nahoře. Sem spadá i několik maloplošných chráněných území (Kotvice, Polanská niva, Polanský les, Přemyšov a Rezávka). Okrajově pod Ostravou k Odře přináleží

Přehledná mapa

TÉMA KAPKY

ptačí oblast Heřmanský stav, k evropsky významným lokalitám patří i hraniční meandry pod Bohumínem.

Charakter toku

Charakter toku Odry po celé její délce odpovídá uspořádání prostoru, jímž protéká, a celkovému vývoji osídlení a hospodářských poměrů na území, které ji obklopuje. Od pramene po ústí Budišovky je koryto řeky v prakticky nedotčeném a téměř přírodním stavu, což je mj. důsledek faktu, že se nachází ve vojenském újezdu Libavá, jehož dopady na vlastní tok byly poměrně malé. Výjimkou je pouze prostor vojenské nádrže Barnov, jež sloužila k brodění tanků a jejíž fungování bylo z ekologického hlediska provázeno určitými riziky. Pod nádrží si přirozený ráz Odry zachovává až po Jakubčovice nad Odrou, dále pak pod zástavbou Oder a Mankovic až k horní hranici CHKO. Nižle po Ostravu se nachází Odra ve stavu, který je v celém povodí jedním z nejméně ovlivněných lidskou činností. Vstupem do okraje zástavby krajského města Ostravy se ale až k Bohumínu stává součástí silně urbanizovaného prostoru a teprve pod Bohumínem po soutok s Olší se v délce okolo sedmi kilometrů zachoval opět přirozený úsek původně meandrujícího nížinného toku.

Regulační zásahy

Historicky vzato jsou regulační zásahy do koryta Odry vázány na vývoj osídlení v jejím údolí. Pomineme-li, že Odra v historii tvořila po určité délce zemské, resp. státní hranice (mezi Rakousko-Uherskem a Pruskem, resp. Německem), u nichž odedávna existovaly snahy je určitým způsobem stabilizovat, první významnější úpravní zásahy jsou datovány do druhé poloviny 18. století. Byly spojovány především s místy, kde řeku křížila cestní spojení větších měst, např. Těšína s Opavou nebo s Ratiboří (dnes v Polsku). Nejstarší dochovaný dokument týkající se zabezpečení křížení silnice do Opavy ve Svinově je datován rokem 1761. Zabezpečení se provádělo většinou lokálním zpevnováním břehů, odhánkami nebo výhony v korytě. První soustavnější úpravy byly zaznamenány mezi Odrami a Heřmánkami až po roce 1910 v souvislosti s výstavbou železniční tratí Suchdol nad Odrou – Budišov nad Budišovkou, která byla trasována v těsném souběhu. I na dolní části Odry

došlo v některých lokalitách k větším zásahům v podobě úprav břehů (Hrušov – Kopytov, 1903 až 1908) a prokopání meandrů (Vrbice, 1903). Později přišlo na řadu několik lokálních úprav, např. na úseku mezi Polankou nad Odrou a Bartošovicemi (po roce 1928) nebo podél Polaneckého lesa. Na spodním úseku pod zaústěním Ostravice byly soustavné úpravy prováděny před druhou světovou válkou mezi Bohumínem a Hrušovem (1932 až 1938). Do tohoto období spadá i výstavba tzv. Koblavského jezu (1936), který měl zapadat do předpokládaného splavnění řeky.

Až do počátku padesátých let 20. století nebyly okrajové partie města Ostravy ze strany Odry nikterak chráněny před záplavami.

Až do počátku padesátých let 20. století nebyly okrajové partie města Ostravy (od Přívozu po Zábřeh) ze strany Odry nikterak chráněny před záplavami, přitom se předpokládal jejich rozsáhlý územní rozvoj, navíc do odtokových poměrů stále více zasahovaly vlivy důlních poklesů. Pro jejich eliminaci a zajištění

celkové povodňové ochrany rozvíjejícího se průmyslu a dopravní sítě území byla v letech 1960 až 1969 provedena soustavná úprava Odry. Vedla od Antošovické lávky na jejím spodním konci až po most Polanecké spojky železniční trati na konci horním. Jednalo se o tzv. úpravu Odry v úseku Kopytov – Svinov, protože původně na spodním konci měla být prodloužena až po soutok s Olší u Kopytova. Celkově byla úprava provedena v délce 16,3 kilometru a její realizací bylo dosaženo ochrany zájmového prostoru na pravém břehu před povodněmi na návrhovou 100letou vodu.

Morfologicky zůstalo koryto řeky velmi málo dotčeno mezi Ostravou a Jeseníkem nad Odrou, tzn. v úseku s rozsáhlým inundacním územím a s téměř každoročním vybřežováním povodňových průtoků. Úpravy byly provedeny jen v kratších úsecích mezi ústím Ondřejnice a Lubiny a přes Košatku nad Odrou. V sedmdesátých letech sice vznikala kvůli potřebě intenzivnějšího zemědělského využití tlak na zajištění ochrany i tohoto území před záplavami, nakonec ale pozdějším hospodářsko-politickým vývojem k provedení úprav Odry k ochraně pozemků před povodněmi nedošlo, a ponechání nivy v původním stavu tak vytvořilo základ pro vyhlášení CHKO Poodří v roce 1991. Fenomémem ochrany oblasti bylo zachování jejich existujících přírodních podmínek.

Shrneme-li všechna provedená opatření na řece Odře, z celkové délky 101,3 km ve správě státního podniku Povodí Odry

V regulované trati kolem Ostravy existují dva pohyblivé jezy (Lhotka a Přívoz)

Charakteristický stav meandrujícího koryta v prostoru CHKO Poodří

jsou úpravy uskutečněny na 48,1 kilometru, tj. na 47 procentech, v největším rozsahu to je přibližně mezi Lubinou a Olší (24,7 kilometru z 35,6 kilometru). Mimo to k ochraně před povodněmi celkově na Odře slouží i 28,1 kilometru vybudovaných inundačních hrází. Existuje na ní celkem deset jezů, z toho dva s pohyblivou hradicí konstrukcí, ostatní fungují jako jezy pevné. K nejvýznamnějším patří ty, které jsou součástí odběrných uzlů ostravského průmyslu a jsou klíčovými prvky Vodohospodářské soustavy povodí Odry. Jsou to pohyblivé jezy ve Lhotce a Přívoze sloužící k zásobování průmyslu, u nichž je vhodné připomenout, že při jejich výstavbě byl poprvé na území tehdejší ČSSR u objektů tohoto druhu použit předpínaný beton. Významný je i pevný jez ve Studénce, který zabezpečuje odběr vody do náhonu zásobujícího celou Jistebnickou rybníční soustavu. Z jezů s místním využitím je třeba jmenovat ten v Ostravě-Zábřehu, dále pak v Bartošovicích, Bernarticích, Jeseníku nad Odrou, Mankovicích, Odrách a v Jakubčovicích. Ke stabilizaci podélného sklonu Odry slouží i 15 spádových objektů (stupňů, balvanitých skluzů, prahů).

Rybníky

Přímo na celém toku Odry není vybudována žádná větší nádrž, kromě již zmiňované jednoúčelové vojenské nádrže u Baranova. Akumulace vody v podpovodích menších přítoků se objemově pohybuje celkem okolo 11,5 milionu metrů krychlových, z toho část poskytují rybníky, které zde byly v dlouholetém vývoji vybudovány. Samotný počátek zřizování rybníků v nivě Odry lze datovat do konce 15. a první

poloviny 16. století, do té doby spadá většinou i první zřizování jezů a náhonů na Odře pro jejich napájení. Plošný rozsah rybníků se během vývoje snížil přeměnou na pole, resp. na dolním úseku v prostoru Ostravy jako „oběť“ industrializace, do-

Počátek zřizování rybníků v nivě Odry lze datovat do konce 15. a první poloviny 16. století.

dnes však z podstatné části rybníky fungují a slouží pro rybochovné účely. Jedná se o soustavy jistebnických, studéneckých a bartošovických rybníků.

Rozsah záplavových území odpovídá konfiguraci terénu nivních poloh a protipovodňovým opatřením, která zde byla

v minulosti vybudována. Největší je jak co do plochy, tak i objemu soustředěn právě na střední trať Odry, zesponu od mostu Polanecké spojky trati ČD v Ostravě po obec Mankovice nahoře. Toto území je schopné během povodní zachytit přibližně až 45 milionů metrů krychlových vody.

Záplavová území

Rozsah záplavového území (do 100leté vody) je výrazně omezen na dolním, asi 25 kilometrů dlouhém úseku Odry od Ostravy po soutok s Olší pod Bohumínem. Do určité míry k tomu přispělo i vedení soustavy dálnice D47 v úseku od místa zaústění řeky Opavy až pod Bohumín, v nejspodnějším úseku pak řada protipovodňových opatření provedených v poslední době (ohrázování vlastní Odry i jejích menších přítoků Bajcůvky a Bohumínské stružky). Opatření byla odezvou na katastrofální povodeň v roce 1997 – po letech neustálých odkladů v očekávání, že dojde ke splavnění koryta Odry, jímž by se patřičné protipovodňové ochrany také dosáhlo.

Rozsah záplavového území v horním úseku Odry nad Mankovicemi je soustředěn na užší územní pruh, ohrožen povodněmi zde způsobují spíše dynamické účinky vody při povodňovém zaplavení než její plošný rozsah.

Nedostatečný stupeň ochrany je na Odře v současnosti nejcitlivěji vnímán v Odrách-Loučkách, v Ostravě-Koblově a v lokalitě Bohumín-Pudlov a Vrbice.

Ing. Jiří MANÍČEK
odbor VHKI

Závěrový profil české Odry – limnigraf Starý Bohumín

Studie na drobných vodních tocích

Od 1. ledna 2011 převzal náš podnik do správy velkou část drobných vodních toků (DVT) od Zemědělské vodohospodářské správy (ZVHS), čímž se délka námi spravovaných vodních toků více než zdvojnásobila. Zatímco na významných vodních tocích byly zpracovány studie odtokových poměrů ve všech úsecích přes intravilány měst a obcí, informací o odtokových poměrech nově nabytých vodních toků nám bylo předáno minimálně.

Proto ihned po převzetí začal vznikat plán studií DVT, které by poskytly ucelené informace o jejich stavu, zejména ohledně povodňové zabezpečení okolního území. Výběr vodních toků, na kterých by měla být vypracována studie, probíhá následovně. Hlavním úkolem je splnit závazky, jež byly zaneseny do Plánu oblasti povodí Odry ještě podnikem ZVHS (Lutyňka, Butovický potok, Grasmanka, Velká, Luha, Rakovec a Vítovka). Další skupinou jsou DVT řešené z popudu místních samospráv, které nás průběžně informují o odtokových závadách. Do této kategorie spadá například studie vodního toku Polančice, na niž nám byla v roce 2011 poskytnuta dotace statutárním městem Ostravou (více v Kapce Zima 2011). Studie jsou také vytipovány přímo naším odborem, případně po konzultacích s pracovníky vodohospodářských provozů a provozního odboru.

Nyní několik slov ke způsobu zpracování. Hlavním podkladem pro každou studii je podrobné geodetické zaměření příčných a údolních profilů koryta vodního toku, včetně podchycení hlavních parametrů existujících objektů, které kříží nebo jsou umístěny v souběhu s korytem (mosty, lávky, potrubí, komunikace apod.). Kvůli úspoře nákladů je toto zaměření prováděno mimo intravilán s menší hustotou, případně je v extravilánech pro získání ucelené informace o řešeném vodním toku zaměřen jen podélný profil nejhlubšího dna a dna v ose toku (např. spodní úsek Trnávky). Druhým nejdůležitějším vstupním údajem jsou aktuální hydrologické podklady poskytnuté Českým hydrometeorologickým ústavem, dostatečně popisující hydrologii na toku. Pokud se na DVT

nacházejí údolní nádrže, nebo se zvažují nádrže nové, mající významný vliv na N-leté průtoky, stanovuje náš odbor

Zatímco na významných vodních tocích byly zpracovány studie odtokových poměrů ve všech úsecích přes intravilány měst a obcí, informací o odtokových poměrech nově nabytých vodních toků nám bylo předáno minimálně.

ovlivněné průtoky (např. Bartošovický potok, Ludgeřovický potok, Grasmanka, Trnávka).

Hladiny velkých vod (Q5, Q20, Q100) se počítají v případě DVT jednorozměrnými hydraulickými modely (nejčastěji HEC-RAS či Hydrocheck), dvourozměrné modely jsou vzhledem k poměrně malým rozsahům záplavových území nevhodné. Na základě vypočtených průběhů hladin při N-letých vodách se v rámci každé studie provádí posouzení současného stupně ochrany okolního území před povodněmi, posouzení objektů na toku z hlediska jejich bezpečnosti k povodňovým průtokům, a pokud se prokáže nutnost, tak i ideový námět případných protipovodňových opatření včetně odhadu nákladů na jejich zhotovení.

Součástí každé studie je i prošetření záplavových území včetně

vymezení aktivní zóny. Návrh na stanovení záplavového území je následně podán příslušnému vodoprávnímu úřadu, který je stanovuje opatřením obecné povahy. Studie jsou vždy před dokončením veřejně projednány za účasti příslušných obcí, obecních, stavebních a vodoprávních úřadů, příp. jiných dotčených organizací (např. správci mostů a komunikací).

Od roku 2011 byly studie zpracovány – nebo se letos připravují (Trnávka, Dětmarovická Mlýnka, Teplá, Ludgeřovický, Vojtovický a Bělotínský potok) – již na 21 drobných vodních tocích. Tato činnost bude pokračovat i v následujících letech, abychom získali co nejvíce informací o DVT a mohli nejen připravit případná protipovodňová opatření, ale také získané informace využívat v naší vyjadřovací činnosti či je poskytovat jako podklad pro územní plánování.

Ing. Jiří BIKSADSKÝ
vedoucí oddělení odtokových poměrů VHKI

Vodní tok Lutyňka v Bohumíně

Ještě jednou Kjóto

Nejednomu ze spolupracovníků jsem slíbil prezentaci z cesty do osmého největšího města Japonska – Kjóto. Prozatím se mi tento stále platný závazek nepodařilo splnit. Proto bych se se čtenáři rád podělil alespoň o pár poznatků a dojmů, tentokrát z pohledu turisty.

Kjóto zažívalo svůj největší rozkvět v době, kdy bylo královským a hlavním městem. Od roku 1869 však postupně klesal jeho význam i počet obyvatel. Pro turistu je však důležitější, že se stále jedná o město s největším počtem historických památek v Japonsku. I to byl důvod, proč bylo Kjóto vyškrtáno ze seznamu cílů pro svržení atomové bomby. Pokud budete chtít Kjóto navštívit, nabízí se dvě možnosti – buď přiletět do Tokia a využít pohodlnou, rychlou a bezpečnou cestu vlakem Shinkansen, nebo letět do nedaleké Ósaky. Ve druhém případě vás do Kjóto čeká 100 km jízdy, nejlépe autobusem, přímo k hlavnímu nádraží. Odtud již není problém navštěvovat zajímavá místa po celém městě.

Kjóto leží mezi horami a nad městem se nachází největší jezero Japonska – Biwa. Krajina je krásná, ale nezvykle hustě osídlena. Takže do přírody je nejlépe vyrazit do zahrad kolem chrámů. Doporučuji si předem naplánovat program. Chrámy jsou v samotném městě desítky a za zhlédnutí jistě stojí. Jen je nutné počítat se vstupným ve výši 100 až 200 Kč a nedělat si iluze o vnitřním vybavení. Památky jsou vzorně udržované, ale způsob života byl v Japonsku výrazně odlišný od evropského a byl velmi skromný. Interiéry paláců jsou většinou téměř prázdné a vypadají velmi podobně. Před vstupem na okružní prohlídku interiérů se odkládá obuv a celý komplex procházíte naboso. Uvnitř není dovoleno fotografovat. Známé komplexy jako Nijō Castle (hrad Nidžó) nebo pětipatrová

Jeden z mnoha chrámů – Byodo-in Temple

Tō-ji jsou trvale plné turistů a školních výletů. Pokud si chcete užít klidu, doporučuji kterýkoli menší chrámový komplex. Uvnitř jsou vždy nádherně upravené zahrady. Městem Kjóto protéká řeka Kamogawa. Po obou březích na bermách je v kteroukoli denní hodinu mnoho sportujících nebo klid hledajících lidí. Večer se pak z nábřeží stává promenáda, avšak poklidná a příjemná. Zástavbu kolem tvoří restaurace a bary s terasami umístěnými na sloupech nad bermou. Kultura, hudba a divadlo jsou úplně odlišné od evropských. Divadelní představení, které jsem měl možnost zhlédnout, bylo pochopitelné, pokud jde o děj, ale hudební doprovod byl hodně jednotvárný. K tradicím Japonska patří jednoznačně gejša. Pouze v Kjótu jsou nazývány gejko a jsou to společnosti, které se mají především starat o celkovou pohodu a dobré vztahy s hosty.

Jídlo je pro Evropana zážitek. I když z mého pohledu spíše negativní. To, že se jí zásadně hůlkami, se dalo očekávat, a není to hlavní problém. Ten nastává, pokud se vydáte jako my mimo centrum a usednete, samozřejmě ne na židli, ale na polstrovanou podlahu, do malé restaurace, kde není jídelní lístek

s fotografiemi jídel a obsluha mluví japonsky. Ani ruce a nohy a fotky jídel z fotoaparátu nás nezachránily. Studené rýžové nudle ve vodě bez chuti, s pikantní, snad závorovou a wasabi pastou byly asi místní specialita. Vařené solené fazolové lusky k pivu jsem si také neoblíbil. Obecně jsem v jídelch postrádal jakékoli maso. V naší kuchyni je ho výrazně více. Pokud se jedná o suši, nejedná se o nic luxusního. Ne každý je ale nadšen studeným rybím masem, případně řasami, a navíc teplé jídlo nenahradí.

Z hlediska dopravy mě kromě jízdy vlevo zaujalo množství hybridních automobilů, snad 20 procent, a výjimkou nebyly ani úplně elektromobily. K tomu patří veřejná nabíjecí místa. Automobily v ulicích byly z velké části neforemné, téměř hranaté krabice, jaké na našich cestách nepotkáte. Inu jiná mentalita. Japonsko má pověst turisticky drahé, ale bezpečné země. Za těch pár dnů mohu potvrdit obojí. K tomu je nutné přidat ukázněnost Japonců a jejich ochotu pomoci cizincům, i když jim nerozumějí.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla

Brána torii, typická pro Japonsko

Architektura vlakového nádraží

Organizační změna na VHP Skotnice převedením správy VT Ondřejnice

Před převzetím majetku a správy vodních toků od zaniklé ZVHS vykonával VHP Skotnice správu vodních toků v celkové délce 259,683 kilometru. Při srovnání VHP, co se týká délky toků a plochy území, na nichž jednotlivé VHP vykonávají svou činnost, zaujímal VHP Skotnice mezi všemi VHP čelné místo.

Po dokončení převzetí správy vodních toků od ZVHS se délka vodních toků ve správě VHP Skotnice navýšila o 509,045 kilometru, tedy na celkových 768,728 kilometru.

Toto razantní navýšení představuje pro VHP značnou zátěž, kterou bylo kvůli zachování akceschopnosti VHP třeba řešit. Nakonec byla jako řešení vzniklé situace vybrána varianta předání některého z páteřních toků VHP do správy jiného VHP, konkrétně řeky Ondřejnice.

Ondřejnice je významný vodní tok o celkové délce 29,180 kilometru, pramenící pod vrcholy Stanovec (899 m n. m.) a Skalka (964 m n. m.), nacházejícími se mezi obcemi Frýdlant nad Ostravicí a Kunčice pod Ondřejníkem.

Svým charakterem se jedná o tok s výrazným chodem dnových splavenin a rozkolísaným průtokem zapříčiněným geomorfologií horní trati a množstvím a vodnatostí přítoků.

VHP Skotnice vykonává správu toku Ondřejnice od soutoku s Odrou po ř. km 19,093. V této délce toku se nachází dvanáct přítoků o celkové délce 22,720 kilometru. Celkově tedy povodí Ondřejnice ve správě VHP zahrnuje 41,813 kilometru toku.

Tok Ondřejnice ve správě VHP prochází obydleným a hospodářsky využívaným územím. Výjimkou je pouze úsek toku v území od soutoku s Odrou po ř. km cca

1,500, kde tok přírodě blízkého charakteru i s meandry Odry tvoří významný celek ekologické stability s výskytem např. bobra evropského.

V úseku toku od ř. km cca 1,500 po konec správy se jedná o souvisle upravený, částečně ohrázený tok s množstvím příčných objektů. V rámci úprav Povodí Odry, s. p., eviduje celkem devět DHM v celkové hodnotě zhruba 36 milionů Kč. Přestože korytem Ondřejnice v minulých letech prošlo několik velkých vod, pravidelná údržba a investiční činnost udržují opevnění toku v dobrém technickém stavu.

Pravděpodobně největší dokončená investiční akce, která byla na Ondřejnici uskutečněna, probíhala v letech 2009 až 2012. Komplexní úprava koryta toku ve Staré Vsi nad Ondřejnicí je výjimečná nejen svým rozsahem, délkou přibližně

**Pomyslné žezlo
nad vodním tokem
Ondřejnice přebírají VHP
Frýdek-Místek a VHP
Ostrava 1. dubna 2013.**

4,2 kilometru, ale i svým nákladem zhruba 115 milionů Kč. Snaha o zvýšení protipovodňové ochrany obce byla komplikována stísněnými poměry v daném území a dosažení plánovaného stavu si vyžádalo částečné ohrázení toku a v našem povodí první použití nové dlažby typu Tri-Lock. S ohledem na charakter toku, kdy dochází k významnému a častému přesouvání dnových splavenin, bylo k zajištění podélného opevnění nutné vybudování velkého množství příčných objektů.

Povodí řeky Ondřejnice

I přes takto výjimečný rozsah stavby lze říci, že tato akce byla v rámci snahy o zvýšení protipovodňové ochrany obce krokem správným směrem. Z hlediska použití nových technologií opevnění břehů uvidíme, zda se osvědčí použití již zmíněného systému betonové dlažby, která již vykazuje známky zvlnění.

Pomyslné žezlo nad vodním tokem Ondřejnice přebírají VHP Frýdek-Místek a VHP Ostrava 1. dubna 2013. VHP Skotnice tak odlehčí části svých povinností a „zbaví“ se jedné obce s rozšířenou působností (Magistrát města Frýdek-Místek). Především však přichází o dlouhodobě udržovaný tok v technicky dobrém stavu. O tok, jehož vrtochy za dlouhá léta již dobře zná. Ale také o spolupráci s pobřežníky a starosty okolních obcí, i když někdy, jak už to v životě bývá, bylo trochu složitější najít společnou řeč a spolupráce nebyla zdaleka jen idylická.

kolktiv VHP Skotnice

Charakteristický typ kamenných stupňů (Fryčovice)

Celková mapa VHP Skotnice

Ondřejnice – tok bývá často postižen ledochody

Čtvrtý ročník Vodohospodářské branky

Hurá mezi branky!

První březnový víkend byl svátkem lyžování. Na jesenických svazích se konal již čtvrtý ročník závodu ve slalomu, který se stal nedílnou součástí kalendáře volnočasových aktivit našich zaměstnanců a jemuž se ze strany vedení podniku dostává velké podpory.

Někteří ze závodníků dorazili na Červenohorské sedlo rovnou z rakouského Schladmingu a na jejich výsledcích to bylo patrné. Ti, na něž se nedostalo medailí v alpském středisku, zkusili štěstí v kraji děda Praděda. Mohli se o to pokusit v některé z šesti kategorií. Vlajkovou lodí celé lyžařské flotily je kategorie mužů. Pro hojně nasazení jednotlivých soutěžících bývá tato kategorie nazývána soubor

Titánů. Je již dobrým zvykem, že v této kategorii vítězí Martin Kozelský z provozního odboru. Ti, kdož nebyli muži ani ženy, soutěžili v kategoriích dětí, teenagerů a nově i veteránů. Zejména mezi dospívajícími byl zaznamenán velký nárůst oproti předchozím ročníkům, což nás těší. V poslední kategorii soutěžili vyznavači volného stylu na snowboardu.

Je třeba také vyzdvihnout umělecké ambice mladých tanečníků pod vedením tančmajistru Martina Kozelského a Zbyňka Tučného, kteří rozvlnili sněhové vločky na rozvodnici. Tohle Červenohorské sedlo skutečně ještě nezažilo.

Program víkendu byl doplněn dvěma besedami. Komu by se snad zastesklo po špičatých vrcholcích Alp, mohl si vyslech-

nout o zdolávání Mont Blancu v podání Radima Rybníkára. Inka Sikorová zavítala na černý kontinent, kde jako druhý pilot doprovodného vozidla Balei projela největší poušť světa v rámci Africa Eco Race až do senegalského Dakaru.

Co říci závěrem? Počasí nám vyšlo na jedničku, nikomu se nic nestalo a již nyní se těšíme na další ročník.

Ing. Jana PALOVSKÁ
vedoucí oddělení projekce

Výsledky

	Pořadí	Jméno
Děti	1.	Vít Skokan
	2.	Anežka Poledníková
	3.	Ludmila Poledníková
Teenager	1.	Klára Gojová
	2.	Jiří Skokan
	3.	Václav Břemek
Ženy	1.	Sylva Skalníková
	2.	Kateřina Skokanová
	3.	Monika Gojová
Muži	1.	Martin Kozelský
	2.	Tomáš Skokan
	3.	Michal Horák
Snowboard	1.	Lukáš Funiok
	2.	Marek Martínek
	3.	Matyáš Otto
Senioři	1.	Jaroslav Přidal
	2.	Vladimír Kaštil
	3.	František Šulák

Stavební úpravy budovy laboratoří – fasáda

Objekt laboratoří státního podniku Povodí Odry se konečně dočkal nové fasády a viditelného loga. Po provedení rekonstrukce střešního pláště a výměně oken na celé budově v závěru roku 2011 byla začátkem tohoto roku dokončena montáž zavěšené provětrávané fasády. Společnost VOKD, a.s., Ostrava společně s dodavatelem fasádního systému, společností Frontech s.r.o. Brno, nejprve nakotvila závěsnou celohliníkovou kostru. Pak následovalo vložení tepelné

Budova laboratoří po rekonstrukci

izolace mezi Alu profily a na závěr proběhlo zaklopení eternitovými (vláknocementovými) deskami tloušťky 8 mm. Přes drobné potíže spojené s realizací díla v zimním období lze konstatovat, že budova laboratoří se povedla a odborná i laická veřejnost pozitivně ocenila poměrně odvážný návrh mladého architekta Ing. Jana Palduse. A jak se líbí vám?

Ing. Radomír DROCHYTKA
investiční odbor

Udělení zlaté medaile za bezpříspěvkové dárcovství krve

Oblastní spolek Českého červeného kříže Frýdek-Místek uděluje Zlatou medaili prof. MUDr. Jana Janského dárčům krve, kteří dovršili 40 bezpříspěvkových odběrů.

Ochota dárců darovat krev pro zdraví a často i záchranu života je projevem jejich humánního vztahu ke spoluobčanům. Patří jim díky nejen těch, kterým pomohli navrátit zdraví, ale i celé naší společnosti.

S potěšením Vám sdělujeme, že mezi vyznamenanými Zlatou medailí prof. MUDr. Jana Janského je pracovník Vašeho podniku **Roman Mokrosch**.

Věříme, že najdete vhodnou příležitost, jak morálně ocenit jeho hluboce lidský postoj, a využijete jeho příkladu k další propagaci bezpříspěvkového dárcovství krve.

Předseda OVR Českého červeného kříže
Frýdek-Místek

Poděkování za příkladnou spolupráci

Vážený pane řediteli,

jménem obce Česká Ves Vám velmi děkuji za příkladnou spolupráci na udržování vodního toku Bělá na území obce. Každý rok se i díky velmi dobré spolupráci s VHP Jeseník daří odstraňovat problémy vzniklé na toku řeky a systematicky udržovat celý tok v takovém stavu, aby bylo minimalizováno riziko povodní na území obce.

Chci Vám takto popřát hodně pracovních a osobních úspěchů.

S pozdravem Ing. Petr Mudra
starosta obce Česká Ves

Jarní květena

Jaro je tady, nebo alespoň záhy bude, a v listnatých lesích se objeví úžasná paleta barev. Stejně jako rotuje Země kolem Slunce, i v přírodě se projevují cyklické jevy spojené se slunečním svitem, teplem a množstvím vláhy. Rostlinná společenstva nabývají vzhled, který se s každou změnou podmínek znovu a znovu mění, a vytvářejí tzv. předjarní, jarní, letní, podzimní a zimní aspekt. Předjarní aspekt začíná přibližně v březnu a končí v dubnu. Ovšem už v polovině února můžeme sledovat první květy. Nejedná se jen o nepůvodní druhy v parcích a zahradách, jako jsou např. vilín, čemeřice černá a talovín zimní, ale i o naše zástupce původní flóry. Koncem února rozkvétá líska obecná. Znamé jehnědy jsou umně uspořádané samčí květy, produkující mezi alergiky neoblí-

Lýkovec jedovatý

bený pyl, které vyrůstají na větévkách koncem léta, přečkají zimu a ještě před rašením listů vykvétají. Samičí květy jsou nenápadné útvary podobné pupenům, které lze rozeznat jen díky červeně zbarveným nitkovitým bliznám.

Časně, již od března, vykvétá olše lepkavá se samčími květy tvořícími typické jehnědy, kdežto samičí jsou výrazně menší a tvarově připomínají budoucí dřevnaté šištice, ve které se postupně

Lýkovec jedovatý – k usmrcení člověka stačí sněžení deseti až dvanácti plodů.

vyvinou a přetrvávají na stromech do dalšího jara. Olše lepkavá se dožívá až 200 let a tvoří nezastupitelnou součást břehových porostů. V posledních letech se objevil nový a velmi agresivní parazit *Phytophthora alni*, který u olší způsobuje až epidemické chřadnutí a úhyn. Od března začínají postupně vykvétat další stromy. Před olistěním kvetou topoly, jilm horský a některé druhy vrb, u nichž je důležitým rozpoznávacím znakem nástup kvetení v porovnání

Plicník tmavý

s vývojem olistění. Vrba lýkocová, popelavá, šedá, košíkářská, jíva a další kvetou před rašením listů. Po olistění kvete vrba bílá, křehká a trojmužná.

Dřív, než v listnatém lese vyraší listy stromů, dopadá do nejnižších pater lesa spousta slunečního svitu. Tohoto dočasného dostatku světla využívají světlomilné jarní rostliny tvořící bylinné patro. V předjaří rozkvétá drobný keřík s růžovými nebo bílými květy – lýkovec jedovatý, lidově zvaný čertův kous, mordýř lidský, vrah lidský, vlčí pepř, dříve lidová léčivka i součást mnoha čarodějných receptur. Růžové květy na neolistěných větvičkách kontrastují s ponurým pozadím starého opadaného listí a na dálku nás omámí vůně květů, která citlivým osobám způsobuje bolesti hlavy. Celá rostlina včetně plodů je jedovatá. V kůře a plodech obsažený mezerein způsobuje zčervenání pokožky a puchýře. Prostřednictvím pokožky může dojít i ke vstřebání látky do těla a vzniku otravy spojené s bolestmi břicha, zvracením a průjmy. K usmrcení člověka stačí sněžení deseti až dvanácti plodů, přesto se jimi zvyrazňovala chuť octa. Kůra, plody a listy se používaly pro barvení vlny a k přípravě červené malířské barvy.

Významnou léčivou a medonosnou rostlinou je plicník lékařský, který obsahuje mnoho léčivých látek včetně vitamínu C a látek léčících kašel a záněty. Z mladých listů se připravuje salát a přidávají se do polévek. Upoutá nás krásnými různobarevnými květy,

Kopytník evropský

Podbílěk šupinatý

vykvétajícími společně na jedné rostlině. Tento jev způsobují antokyany, které svou barvu mění podle změn pH prostředí. V postupně nakvétajících květech se mění kyselá buněčná šťáva v neutrální a následně zásadité. Barva květů tak přechází od červené přes fialovou a po opylení do modré. Hmyz tak pozná, že sladký nektar už vysál někdo jiný. Plicník tmavý je vzhledem podobný předchozímu druhu, ale nemá na listech světlé skvrny. Dříve se oba druhy nerozlišovaly a řadily se do jednoho druhu – plicníku lékařského.

Jeden z nejkrásnějších jarních květů má jaterník podléška. Sytě modrý květ zdobí listnaté lesy od března do dubna. Podobný, ale

Podbílěk je vytrvalá rostlina, která vykvétá až přibližně v desátém roce života. Po odkvětu se rostlina zatahuje do země do hloubky až 2,5 metru, kde vytváří až pět kilogramů těžké oddenky.

žlutě vybarvený květ má orsej jarní. Obě byliny náleží mezi rostliny pryskyřníkovité a patří mezi tzv. myrmekochorní rostliny, což znamená, že jejich semena rozšiřují mravenci, kterým chutná část semen, tzv. masíčko. Mravenci semena přenášejí do mravenišť a nezkonsumovanou část vyhazují, a tím zajišťují šíření rostliny. Pro pryskyřníkovité rostliny je typické, že obsahují jedovatý rannunculin, který se štěpí na protoanemonin. Tyto látky způsobí otravu člověku i domácímu zvířectvu. Přesto se mladé listy orseje jarního používaly na přípravu salátu. Listy před rozkvetem rostliny neobsahují toxický protoanemonin a jsou bohaté na vitamin C.

Kyčelnice žláznatá

V Alpách údajně používali šťávu z orseje na přípravu šípového jedu. Dalšími pryskyřníkovitými rostlinami jarního aspektu jsou sasanka hajní, která vytváří rozsáhlé bílé koberce v listnatých lesích, a podobná, žlutě kvetoucí sasanka pryskyřníkovitá. Na březích vodních toků a v mokřinách vykvétá jasně žlutý blatouch bahenní. Nenápadné květy kopytníku evropského v přírodě našel asi málokdo. Je nutné se sklonit, pokleknout, odhrnout listy a hledat nafialovělé centimetrové vonné květy.

Na místech s bohatou vrstvou humusu můžete najít růžovou rostlinu, která se dere zpod vrstvy starého listí a nemá na sobě nic zeleného. Jedná se o podbílěk šupinatý, parazitující na kořenech stromů a keřů. Podbílěk je vytrvalá rostlina, která vykvétá až přibližně v desátém roce života. Když jej náhodou v lese naleznete, můžete si být jisti, že máte před sebou dosti starý exemplář zcela parazitické rostliny. Po odkvětu se rostlina zatahuje do země do hloubky až 2,5 metru, kde vytváří až pět kilogramů těžké oddenky. Další zajímavé druhy řadíme mezi brukvovité rostliny a celkem běžně je potkáte v našich lesích. Sytě nachové květy kyčelnice žláznaté však nenaleznete v Čechách, protože tento druh je karpatský subendemit – je to typická rostlina bylinného patra karpatských bučin – a severní a severovýchodní Moravou prochází její západní hranice rozšíření. Příbuzná kyčelnice cibulkonosná je zajímavá svým rozmnožováním. Růžové květy se jen zřídka přemě-

Kyčelnice cibulkonosná

ňují v plody ukryté v šešulích. Rostlina vsadila na jiný způsob rozmnožování – vegetativní. V paždí listů jsou nafialovělé pacibulky, které odpadávají na zem a mravenci je přenášejí dál.

A nakonec opět trochu „tajemného bejlí“, které bylo součástí čarodějných létacích mastí – Merkurova bylina neboli bažanka vytrvalá. Tato pryšcovitá rostlina velice často v bučinách a lužních lesích vytváří jasně zelené koberce. Přesto ji přehlédnete, protože nemá krásné zářivé květy, jako mají okolní jarní květiny, ale nenápadná nazelenalá květenství. Zralá semena s tzv. masíčkem jsou vystřelována do okolí a pak je, jak jinak, rozšiřují dál mravenci. Rostlina je dvoudomá a dříve se věřilo, že když žena požije samičí rostlinu, porodí dceru, po požití samčí rostliny to bude syn.

Ještě poradím, kam se vydat hledat tyto rostliny. Jak říká básník Jan Čarek: „Jen mít oči k vidění uvidět, co každý z lidí nevidí a neuvidí, vidět, že si slunce češe zlatozlatý vlas, vidět, že má sedmikráska vskutku sedm krás.“ Já je běžně nalézám kolem Ostravice a Morávky, kde kolem těchto kytek polétává první jarní hmyz, včely a motýli. Mezi stromy probleskují sluneční paprsky, v dále zurčí voda a je mi blaze.

RNDr. Lenka FILIPOVÁ
ekolog

Rybářské ohlédnutí za rokem 2012

Nová farma s nejmodernější technologií

Začátek nového roku, za okny sníh a mráz, to je pro rybáře ideální doba ohlédnout se za rokem předešlým. Lze říci, že jsme ho zvládli, i když určitě jednoduchý nebyl. Už samotný začátek byl poznamenán problémy z roku 2011. Mám tím na mysli zejména chov pstruha. Zdravotní komplikace na Žermanicích, zhoršená kvalita vody na Kružberku, to vše mělo za následek propad přírůstků a následný nedostatek pstruha zejména v první polovině roku. Bylo velmi těžké pokrýt všechny odběratele ryb, malou útechou mohl být fakt, že na tom byli stejně i ostatní producenti.

Co se týká produkce pstruha v loňském roce, ta proti roku 2011 poklesla asi o 15 tun. Ke konci roku se již sice podařilo pokrývat odbyt, ale jistý deficit ve velikosti a počtu násad s námi jde dál. Věříme, že opatření připravovaná v nové koncepci rozvoje rybářství Povodí Odry pomohou stabilizovat pstruhařinu a posunou ji o krok kupředu.

Na rybnících nás nemile potrápily únorové holomrazy. Kvůli absenci sněhové peřiny nám promrzaly přítoky do rybníků a udržet alespoň minimální obměnu vody vyžadovalo téměř nadlidské úsilí. Zakrývání přírodních šachtic starými peřinami se dnes zdá úsměvné, ale pomohlo to! Úhyny po zimě byly minimální. Více vrásek nám přibylo spíše po prudkém oteplení koncem dubna. Zvýšení teploty vody o 15 stupňů za necelý týden po zimě zesláblé ryby velice těžce snášely. Naštěstí ztráty nebyly vysoké. Během léta se díky dobrému

počasí podařilo dosáhnout velmi dobrých přírůstků, zejména u tržních ryb. Neplatí to ovšem u násad. Deficit srážek a teplé počasí nám vysušily některé potoky, a nebylo proto možné téměř dva měsíce přikrmovat, a někde jen díky aerátorům se podařilo obsádky udržet naživu.

V loňském roce se i na našich rybnících naplno projevila noční můra rybářů – vydra. Víím, že pro mnohé jsou záběry Vydrýska na televizní obrazovce krásná podívaná. Vidět však skoro každý den na břehu okousané a poškozené ryby, to musí každého rybáře velice bolet. Stavby těchto predátorů prudce stoupají a bojím se toho, že za pár let budou na červené listině ohrožených živočichů třeba pstruh potoční, lipan či jiné ryby.

Ale zpět k roku 2012. Za zmínku jistě stojí říjnová návštěva u dánských pstruhařů. Tři dny cestování po jednotlivých farmách byly velmi inspirativní a poučné. Je pravda, že podmínky dánských farmářů jsou v mnohém odlišné, ale jejich snaha

o co nejvyšší efektivitu chovu s využitím moderních technologií je i pro nás možnou cestou. Toto téma by bylo jistě na samostatný příspěvek, příkládám tedy alespoň pár fotografií.

O podzimních výlovehách jsem se již zmínil v minulém příspěvku, lze říci, že byly úspěšné a vylovené ryby pokryly naši potřebu pro vánoční distribuci. Měli jsme obavu, že se projeví známky krize, že lidé budou šetřit i na Vánocích. U nás tedy ne! Prodaly se téměř veškeré ryby a reakce spokojených zákazníků nám potvrzují, že cesta vlastních prodejen s celoročním provozem a nabízenými službami je správná a je třeba ji nadále vylepšovat a rozšiřovat. Plánů do budoucna je víc než dost. I přes spoustu problémů bych loňský rok hodnotil jako úspěšný. Víím, že je těžké hledět dopředu s optimismem, problémy celé Evropy zasahují všechna odvětví, rybářství nevyjímaje. Věřím však, že kvalitní a zdravé potraviny si své místo udrží i nadále. Bude ovšem velmi těžké ustát zvyšující se náklady na jedné straně a snižující se kupní sílu na straně druhé.

Líheň s odchovem plůdku

Na závěr bych chtěl poděkovat všem, kdo nám při plnění našich úkolů pomáhají, zejména pak pracovníkům našeho střediska. Bez každodenního úsilí by to opravdu nešlo.

Ivo JEDLIČKA

vedoucí rybního hospodářství

Loňské prodeje ryb:

pstruh duhový	104 494 kg	pstruh potoční	150 000 ks jiker
kapr	48 785 kg	pstruh potoční	4000 ks
tolstolobik	3503 kg	štika	29 kg
amur	2221 kg	štika rychlená	800 ks
lín	310 kg	candát	206 kg
lipan	154 333 ks	sumec	60 kg

38. ročník Zimní vodohospodářské třicítky

Celkem 30 kilometrů na běžkách, 300 metrů převýšení, více než 300 účastníků, pravidelně třetí lednový víkend. To je každoroční oblíbený závod ZVH 30, pořádaný stejnojmenným občanským sdružením na Rejvízu.

Letošní ročník se konal 19. ledna a byl výjimečný tím, že se přihlásil rekordní počet závodníků – 370. Museli jsme proto zajišťovat navíc ubytovací kapacity, které jsme dříve nepotřebovali. O to větší byla naše nervozita, jak to bude se sněhem – ještě deset dní před samotným závodem na Rejvízu téměř žádný nebyl. Naštěstí ho v polovině ledna napadl dostatek a vytvořil krásnou zimní atmosféru. Zimní idylku kazila jen velká mlha, která nás provázela po všechny dny přípravy závodu. Po loňských zkušenostech s úpravou tratě nám bylo jasné, že použití rolby bude tím nejlepším řešením. Využili jsme proto dobré kontakty z minulého roku a skutečně ve čtvrtek rolba trasu perfektně připravila. Přitom jsme zjistili, že cesta k pánské otáčce z druhé strany je průjezdná i pro terénní automobil, a tak jsme zajistili během závodu bohaté občerstvení pro muže a některé ženy i na pánské otáčce. Další novinkou

Na pánské otáčce byla výborná nálada

bylo zavedení profesionální přípravy lyží (mazání) odborníkem. O tuto službu byl mezi závodníky velký zájem a servis-

odbor vyrazil na Třícítku téměř v plné sestavě. Velmi srdečné a neformální bylo předávání cen našim závodníkům, které proběhlo po oficiálním vyhlášení výsledků a na jehož konci jsme si všichni společně zazpívali upravený song Tomáše Kluse Pánubohu do oken. Na závěr nám dovoluňte poděkovat sponzorům a všem kolegům, kteří se, i byť jen maličko, na přípravě tohoto úspěšného ročníku Zimní vodohospodářské třicítky podíleli.

Tady jsou naši nejlepší závodníci:

Pořadí	Ženy do 35 let	Ženy nad 35 let	Muži do 40 let	Muži nad 40 let
1.	Jana Janáková	Helena Musilová	Vojtěch Břenek	Radomír Drochytka
2.	Hana Šmídová	Monika Gojová	Martin Kozelský	Radim Pyško
3.	Kateřina Kubíková	Šárka Tkáčová	Radim Rybníkář	Hubert Sokol

man téměř celou noc nespál a připravoval závodníkům lyže. V den startu bylo na Rejvízu mrazivo, teploty byly až minus 10 stupňů Celsia, což bylo pro závodníky i pořadatele hodně náročné. Výsledkem byl ale velmi rychlý závod s rekordními časy ve všech kategoriích. Pokud chcete nasát atmosféru závodu, můžete se podívat na naši webovou stránku www.zvh30.cz, kde ve fotogalerii najdete fotky z tratě a také výsledkové listiny.

Pro pořadatele je velkým potěšením, že zájem o Zimní vodohospodářskou třícítku z řad našich zaměstnanců stále stoupá, a to zejména u těch mladých. Minulý rok závodilo za Povědi Odry 27 závodníků a letos jich bylo 35. Kromě silné sestavy žen z ekonomického úseku letos posílil o nové tváře kolektiv z výpočetní techniky. Také investiční

Ing. Jiří PAGÁČ, Ing. Martin LEPÍK
za občanské sdružení
Zimní vodohospodářská třícítka

Zápolení na trati

Trasa byla krásně upravená

Ing. Jiří Maníček (nar. 3. února 1940 ve Frýdku)

Je absolventem vodního hospodářství na VUT v Brně a dvou postgraduálních studií na ČVUT v Praze. Přestože po více než 36letém působení v Povodí Odry odešel zhruba před deseti lety do zaslouženého důchodu, s podnikem dodnes externě spolupracuje – nyní zejména na úseku plánování v oblasti vod.

Ing. Jiří Maníček počátkem šedesátých let minulého století úspěšně ukončil studium vodního hospodářství na VUT v Brně, a přestože původně studoval jiný směr, režimem vynucené změny oboru nakonec nelituje: „Na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století panovaly v plánování počtu absolventů toho kterého oboru určité zmatky. A tak přestože jsme já i řada mých kolegů na VUT původně studovali konstruktivně-dopravní směr inženýrských staveb, v polovině studia jsme byli převedeni na obor vodní hospodářství. Tehdy jsem byl sice z tohoto administrativního zásahu dost otrávený, nakonec se ale kolem ‚velké vody‘ pohybují již padesát let, takže to konekconců zase až tak špatně nedopadlo.“

Po absolutoriu na VUT v Brně pracoval Ing. Jiří Maníček tři roky jako technický referent v Krajském vodohospodářském rozvojovém a investičním středisku (KVRIS) v Ostravě a do podniku Povodí Odry nastoupil při jeho založení v červenci 1966 a setrval v něm až do odchodu do důchodu v roce 2002. Působil přitom v tzv. vodorozvoji, a to nejdříve jako referent, později jako skupinář a od roku 1992 jako vedoucí odboru vodohospodářských koncepcí a informací (VHKI).

„Nepatřím bohužel k těm, kdo by sami prosadili, vyprojektovali či postavili nějaké konkrétní velké vodní dílo, velkou stavbu, velký most a podobně. Toho mnoho ukázat nemohu. Na druhé

Ing. Jiří Maníček (rok 2013)

straně se třeba nějaká ta moje stopa v kolektivním rozumu při tvorbě ledašceho přece jen v něčem zachovala. Třeba na úsecích, ve kterých jsem pracoval a týkají se například otázek ovlivňování odtokových poměrů báňskou činností, hledání cest při stanovování záplavových území a jejich uplatnění u veřejnosti v době, kdy na to legislativa – tak jako dnes – ještě nedohlížela, o dnešních výpočetních možnostech přitom ani nemluvě,“ říká skromně pan Maníček, který se také mimo jiné podílel i na spolupráci v úseku česko-polských vztahů na hraničních vodách či spolupracoval při vytváření modelu

hospodaření vodou ve vodo-hospodářské soustavě.

Jeho odborná činnost a spolupráce s podnikem neustala ani po odchodu do důchodu. Jako externista je s ním stále v kontaktu a mimo okruh plánování v oblasti vod se v podniku podílí i na zpracování některých odborných otázek týkajících se zejména toků, které podnik spravuje. Jsou zaměřeny na propojení znalosti jejich dřívějšího stavu s problémy, které je provázejí dnes. Výsledkem toho je řada dokumentů, zpráv, návrhů prezentací, informačních panelů, části webových stránek podniku atd. Bez toho by nemohly vzniknout ani některé z celostátních publikací, na jejichž sestavení se jako poskytovatel podkladů za Povodí Odry a částečně jako spoluautor podílel (např. Přehrady Čech, Moravy a Slezska, Vodárenské soustavy atd.).

„Na co ale v tomto rozhovoru určitě nemohu zapomenout, je skutečnost, že jsem měl

po celou tu dobu působení v podniku štěstí na spolupracovníky a kolegy. Především na ty bezprostředně okolo – ať již to byli ti, kteří nás ‚vychovali‘ (kolegové Zdeněk Kreuz, František Skýpala, Pavel Ženatý), vrstevníci (Leopold Zubek, Otto Brosch) nebo ti o generaci mladší. Ty konkrétně jmenovat nebudu, ale patří dnes k odborným ozdobám podniku. To také jistě byl jeden z důvodů, proč jsem v Povodí setrval tak dlouho,“ říká na závěr Ing. Jiří Maníček.

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

JUBILEA

ŽIVOTNÍ JUBILEA – ZAMĚSTNANCI

BICEK PETR vodohospodářský dělník
GAVLAS JAROSLAV provozní zámečnick
KATAURER MILAN vedoucí hrázný-jezný
KOZÁK KAREL vodohospodářský dělník
MARTÍNKOVÁ IVETA laborant v biologii
MICHALINOVÁ ANNA vodohospodářský dělník
VLČEK ČESTMÍR, Ing. obchodní ředitel
VOZNICA PETR, RNDr. chemik
ŽENČ PAVEL provozní elektrikář

ŽIVOTNÍ JUBILEA – DŮCHODCI

BABJAR PAVOL závod FM
BYSTROŇOVÁ ALICE SSP
DOBOSZ JAN SSP
DVOŘÁK JAROSLAV závod OP
JEŽKOVÁ ANNA závod OP
JUCHELKA ZDENĚK, Ing. SSP
KOCIÁNOVÁ ALENA SSP
KRCHNÁK JOSEF SSP
MARTINÍK MAXMILIÁN závod OP
MAYER MARTIN, Ing. SSP
MONSPORTOVÁ MARIE závod FM
SALOTOVÁ DRAHOMÍRA závod FM

SEDLÁČEK MILAN, Ing. závod FM
STAVAR JINDŘICH, Ing. závod FM
ŠMERDOVÁ ALENA, Ing. SSP
VACULÁKOVÁ MIROSLAVA závod OP
VESELÝ ZDENĚK závod FM
ZAVADILOVÁ MIROSLAVA závod FM

PRACOVNÍ JUBILEA – 5 LET

ČEPČOR IVO strojník pracovních strojů
FANFRLA LUKÁŠ vodohospodářský dělník
GURNÁ HANA chemický laborant
HUŇAŘ TOMÁŠ vodohospodářský dělník
KUTLÁK ŠTĚPÁN vodohospodářský dělník
SKOTNICA ZDENĚK vodohospodářský dělník
ŠTĚPÁNOVÁ MARTINA, Ing. daňový referent

PRACOVNÍ JUBILEA – 10 LET

BYSTROŇ VRATISLAV vodohospodářský dělník
DUDEK JOSEF provozní elektrikář
FILIPOVÁ LENKA, RNDr. ekolog
HRUBÁ EVA, Ing. vedoucí investičního odboru
KOSIECOVÁ MARTINA organizačně-technický pracovník
KUNZE PETR, Ing. technický pracovník

URBAN MIROSLAV ml. vodohospodářský dělník
VAŘECHA DANIEL, Mgr. biolog
VLČEK ČESTMÍR, Ing. obchodní ředitel
VYKRUT JIŘÍ hrázný-jezný

PRACOVNÍ JUBILEA – 15 LET

ČEPLOVÁ SOŇA administrativní pracovník
HOLUB JOSEF, Ing. vedoucí provozního střediska
MARTÍNKOVÁ IVETA laborant v biologii
SÍVEK JAN úsekový technik
ŠEBÍK JAN vodohospodářský dělník
ZÁVODNÝ MILAN, Ing. investiční referent

PRACOVNÍ JUBILEA – 20 LET

IHNÁT JAN hrázný-jezný
IHNÁTOVÁ VLADIMÍRA vodohospodářský dělník
KUBIŠ MARTIN rybář
URBAN MIROSLAV st. vodohospodářský dělník

PRACOVNÍ JUBILEUM – 25 LET

MICHALINOVÁ ANNA vodohospodářský dělník

PRACOVNÍ JUBILEUM – 35 LET

FOJTÍKOVÁ VLADISLAVA všeobecná účetní

NAPSALI O NÁS

Informace o státním podniku Povodí Odry se pravidelně objevují v regionálních i celostátních médiích. Zde najdete výběr toho nejzajímavějšího, co média o Povodí Odry vydala za poslední tři měsíce.

Úprava objektu laboratoří Povodí Odry

[Msstavby.cz, 21. ledna 2013]

Byla dokončena rekonstrukce pláště budovy laboratoří Povodí Odry. Původní keramická fasáda byla zateplena a obložena vláknocementovými deskami. Vyměněna byla okna a zmodernizován vchod. Opraveny byly i dva přízemní objekty v zadní části budovy.

Ostrava má tvrdší vodu než jiná města, kvůli minerálům

[MF Dnes, 2. února 2013]

Obyvatelům Ostravy teče z vodovodních kohoutků tvrdší voda než v některých jiných městech, protože je v ní více minerálů. Její podstatná část, přibližně třetina, totiž pochází z podzemních zdrojů. Ty jsou na několika místech přímo ve městě. Zbýlé dvě třetiny dodávek tvoří voda z přehrad Šance a Morávka v Beskydech a Kružberk v Jeseníkách.

Přehrady, ze kterých dostávají vodu Ostravané, se na rozdíl od jiných krajů nacházejí v horách na horních tocích řek. „Mají tak

kvalitnější vodu,“ řekl mluvčí Povodí Odry Čestmír Vlček. I když jsou vodní díla výše položená, nedostatek vody podle něj nehrozí.

Vodohospodáři: V přehradách je dost místa pro tající sníh

[Moravskoslezský deník, 22. února 2013]

I když se sněhová pokrývka drží i ve městech a níže položených místech, není zatím množství sněhu v horách takové, aby jej při tání nedokázaly přehrady v povodí Odry bez větších potíží pojmout. „Samozřejmě situaci pečlivě sledujeme a máme také údaje o zásobách vody, která leží ve sněhu nad přehradami. Například rezerva v největší přehradě našeho povodí, ve Slezské Hartě, činí v současnosti dvacet milionů kubických metrů. Z propočtů přitom vyplývá, že zásoby vody ve sněhu nad přehradou se pohybují kolem třiačtyřiceti milionů kubických metrů,“ vysvětlil vedoucí vodohospodářského dispečinku Povodí Odry Jiří Pagáč. Nízké zůstávají i hladiny většiny řek a menších toků v povodí Odry.

[Texty byly redakčně zkráceny]

Zaměstnanci Povodí Odry
včetně spolucestujících mají
v Čedoku celoroční slevy!

S Čedokem na dovolenou v zimě i létě letadlem, autokarem nebo autem!

✈ Letadlem z Ostravy

Letadlem z Ostravy do Paříže dítě do 12 let na přistýlce	2.5. – 5.5., 6.6. – 9.6. a 13.6. – 16.6.	13 390 Kč 7 790 Kč	Malý okruh Tureckem Rhodos	11.6. – 21.6. a 24.9. – 4.10. 8/11/12/15 dní	28 990 Kč 4.6. – 24.9. od 16 190 Kč
Letadlem z Ostravy nejen do Disneylandu dítě do 12 let na přistýlce	4.7. – 7.7. a 15.8. – 18.8.	13 390 Kč 7 790 Kč	Krétá Okruh Minotaurus (Krétá)	8/11/12/15 dní	5.6. – 25.9. od 13 590 Kč 25.9. – 5.10. 23 990 Kč
Egypt, Hurghada	11/12 dní	6.5. – 21.10. od 14 790 Kč	Kos	11/12 dní	6.6. – 19.9. od 13 890 Kč
Egypt, Marsa Alam	11/12 dní	24.6. – 17.10. od 18 490 Kč	Mallorca	8/11/12 dní	8.6. – 21.9. od 17 490 Kč
Egypt – loď po Nilu	6.5. – 16.5. a 16.5. – 27.5.	17 990 Kč	Korfu	11/12 dní	10.6. – 12.9. od 15 790 Kč
To nejlepší z Egypta s plavbou po Nilu	16.5. – 27.5. a 6.6. – 17.6.	19 490 Kč	Kypr	11/12 dní	10.6. – 23.9. od 21 990 Kč
Bulharsko	8/11/12/15 dní	26.5. – 15.9. od 10 990 Kč	Zakynthos	11/12 dní	11.6. – 24.9. od 16 090 Kč
Turecko	8/11/12/15 dní	31.5. – 4.10. od 12 590 Kč	Lefkada	11/12 dní	13.6. – 26.9. od 15 990 Kč
Velký okruh Tureckem	31.5. – 11.6. a 4.10. – 15.10.	32 990 Kč	Portugalsko novinka	8/15 dní	20.6. – 3.10. od 14 790 Kč

🚗 Autokarem z Ostravy a dalších moravských měst

Jeseniky, Kouty n. D. (lyžařské zájezdy)	23.2., 9.3., 29.3.	od 400 Kč	Londýn z Moravy trochu jinak	7.5. – 12.5., 11.6. – 16.6. a 2.7. – 7.7.	8 290 Kč
Slovensko, Kubínska Hoľa (lyžařské zájezdy)	23.2., 2.3., 16.3., 30.3.	od 520 Kč	Prodl. víkend v Paříži – 4 dny	23.5. – 26.5., 22.8. – 25.8., 12.9. – 15.9.	3 990 Kč
Rakousko, lyžařské středisko Hochkar	10.3. – 15.3.	11 990 Kč	Benátky, Padova, Verona	23.5. – 26.5., 4.7. – 7.7., 15.8. – 18.8.	4 090 Kč
Itálie, Valle Isarco (lyžařský zájezd)	2.3. – 9.3.	19 890 Kč	Chorvatsko od Istrie až po Makarskou riviéru – 10 dní	24.5. – 29.9.	od 5 990 Kč
Termální lázně Harkány, Maďarsko – 10 dní	19.4. – 4.10.	od 3 990 Kč	Španělsko, Costa Brava – 10 dní	7.6. – 29.9.	od 7 790 Kč
Klasická Paříž – 5 dní	19.4. – 23.4., 3.5. – 7.5., 24.5. – 28.5.	6 890 Kč	Poznejte krásy Dolního Rakouska	29.6. – 1.7.	5 190 Kč
Klasický Řím	1.5. – 5.5., 19.6. – 23.6., 3.7. – 7.7.	5 290 Kč	Kouzelná Bretaň	21.7. – 27.7.	11 490 Kč
Řím s proh. Benátek a Florencie	6.5. – 12.5., 19.8. – 25.8., 16.9. – 22.9.	8 790 Kč	Normandie, zámky na Loiře	11.8. – 17.8.	9 990 Kč
Paříž, královna turistiky – 6 dní	7.5. – 12.5., 2.7. – 7.7. a 9.7. – 14.7.	6 690 Kč	Londýn a romantický Stratford	18.8. – 24.8.	9 390 Kč

Český lyžařský test 2013 – exkluzivně v cestovní kanceláři Čedok!

Píztal 11.4. – 14.4. od 7 590 Kč

